

Náttúruverndarsamtök Íslands

Iceland Nature Conservation Association

Umhverfis- og samgöngunefnd Alþingi við Austurvöll

Reykjavík 4. febrúar. 2020

Frumvarp til laga um breytingu á lögum um loftslagsmál, nr. 70/2012 (hlutverk loftslagsráðs).

Náttúruverndarsamtök Íslands fagna þessu frumvarpi. Samtökin telja afar mikilvægt að frjáls félagasamtök eigi möguleika á að veita stjórnvöldum aðhald við framkvæmd loftslagsstefnu stjórnvalda. Á hinn bóginn eru frjáls félagasamtök sjaldnast það vel efnum búin að þau hafi burði til að veita nægilegt aðhald. Því er mikilvægt að til sé loftslagsráð sem veiti slíkt aðhald, með svipuðum hætti og er á hinum Norðurlöndunum, Bretlandi og Þýskalandi, svo dæmi séu nefnd.

Stefna Íslands er að ná kolefnishlutleysi árið 2040. Enn er þó harla óljóst hvernig því markmiði skuli náð. Því er til bóta að aðgerðaáætlun skuli endurskoða á tveggja ára fresti en ekki fjögurra. Bent skal á að fyrsta aðgerðaáætlun ríkisstjórnarinnar í loftslagsmálum var kynnt í September 2018. Nú – 18 mánuðum síðar – er von er á nýrri og endurskoðaðri aðgerðaáætlun.

Upplýsingar

Eins og staðan er í dag eru tölur um losun gróðurhúsalofttegunda hér á landi tveggja ára gamlar sem veitir stjórnvöldum mun skemmri tíma til að bregðast við aðstæðum en ef gögnin væru. Til að Loftslagsráð, samtök almennings eða aðrir hagaðilar geti veitt stjórnvöldum tilhlýðilegt aðhald er nauðsynlegt að fjárveitingavaldið styrki gagnaöflun til að Umhverfisstofnun og aðrir opinberir aðilar geti veitt upplýsingar um losun sem næst rauntíma. Í Svíþjóð liggja tölur fyrir losun árið áður um 6 mánuðum eftir áramót.

Aðgengi almennings að upplýsingum um loftslagsbreytingar er æði torvelt. Leita má upplýsinga hjá Umhverfisstofnun, umhverfisráðuneyti, utanríkisráðuneyti og forsætisráðuneyti en þessir vefir eru ekki auðveldir aflestrar.

Veðurstofan veitir mikilvægar upplýsingar, t.d. með útgáfu [vísindaskýrslu um loftslagsbreytingar](#), maí 2018. Þessi skýrsla hefur nánast ekkert verið kynnt hér á landi og ekki fylgir samantekt á ensku og því borin von að erlendir fræðimenn eða fjölmiðlafólk geti nýtt sér þær mikilvægu upplýsingar sem er að finna í skýrslunni.

Í f-lið **[5. gr. b. Loftslagsráð]** í lögum um loftslagsmál segir

f. vinna að öðrum verkefnum sem ráðherra felur ráðinu hverju sinni.

Náttúruverndarsamtök Íslands leggja til að þessum f-lið verði felldur brott því ákvæðið dregur úr sjálfstæði Loftslagsráðs. Jafnframt verður erfitt fyrir almenning, fjölmiðla, stjórnámamenn eða aðra hagaðila að átta sig hvort einstakar afurðir loftslagsráðs, t.d. álit á kolefnishlutleysi, séu verkefni sem ráðherra hefur falið ráðinu eða hvort ráðið sjálft hafi átt frumkvæði að.

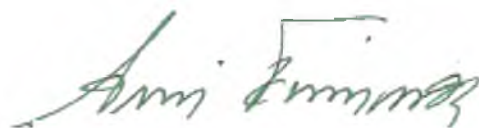
Kolefnishlutleysi

Kolefnishlutleysi árið 2040 er meginmarkmið loftslagsstefnu ríkisstjórnarinnar. Mörg önnur ríki hafa sett sér markmið um kolefnishlutleysi og sum þeirra hafa bundið það í lög, t.d. Bretland, Svíþjóð og Frakkland. Fleiri munu fylgja.

Náttúruverndarsamtök Íslands telja mikilvægt að kolefnishlutleysi verði bundið í lög til að ramma betur inn stefnu og stefnumótun íslenskra stjórnvalda með það að markmiði að Ísland uppfylli alþjóðlegar skuldbindingar og nái kolefnishlutleysi á tilsettum tíma.

Virðingarfyllt,

f.h. Náttúruverndarsamtaka Íslands,

Árni Finnsson.